

at endnu i denne Vinter maatte Ministeriets Krigsminister erklære — med andre Ord, men det var egentlig Tanken —, at han i den Henseende hverken vidste ud eller ind. Denne Minister havde antydet et Forslag i Motiverne til Kjøbenhavn's Befæstning til 14 Millioner, andre Sagkyndige erklærede Bølbøbet altfor utilstrækkeligt og Sagen langt fra de Penge værd, atter andre Sagkyndige, som sad i Udvalget, deriblandt tidligere Forsvarsminister, forlangte til det Samme som Ministeren — eller om ikke netop det Samme, saa dog i Hovedsagen det Samme, — 35 Millioner, naar Krigsministeren forlangte 14, og efter at de Sagkyndige, som jeg før nævnte, havde revet Ministerens Plan i Stykker, tilstod han selv, at det Hele skulde tages under nærmere Overveielse. Saaledes ser den Sagkyndighed ud, som Conseilspresidenten har taget op paa anden Haand, bygget sin Indsigt paa og forlanger, at denne Indsigt skal være ledende for ham trods Alt og forplantes til hans Efterkommere. Den ærede Minister yttrede dernæst, at det var ikke Regjeringens Skyld, at Stillingen var, som den var. Det er muligt, at Conseilspresidenten tror, at han har gjort sit Bedste for at forhindre det, ellers pleier man at slutte saaledes: Hvis Skylden end er, Faktum er det, og da man ikke kan faae Bølgene af Veien, da Ministeriet er mere flytteligt, og en Forandring er nødvendig, er det selvfølgelig Ministeriet som det lettest flyttelige, der bør vige for at bringe den fornødne Harmoni til Veie. Der efter kan man tale om, hvis Skylden er. Forøvrigt altsaa, selv om Conseilspresidenten ikke blot efter sin personlige Anskuelse, men faktisk havde Ret, hvad han efter min Overbevisning ikke har, saa vilde Slutningen blive for ham den samme: Jeg bliver et Offer, men et uflygtigt Offer for en Modstand, jeg ikke kan overvinde, thi da Folket ikke kan fjernes, maa jeg fjernes fra min Post. Men den ærede Minister slutter anderledes: Da jeg efter min egen Mening ikke har Skyld, bliver jeg, og saa kan Folket stille sig, som det vil. Dette Ufeilbarheds Dogma ved Siden af den Alvidenhed, Ministeren gjorde gjældende gennem sin Indsigt, karakteriserer Forholdet efter min Opfattelse til den meget ærede Minister, og jeg tager en tredje Ting med; den ærede Minister er ikke fornøjet med, at Folket ved Valgene ikke indskrænkede sig til blot at lave Nøgdsagsmænd efter hans Recept, men det er dog ganske besynderligt, at nogen Minister, skjøndt han har Lid og Anledning til Oplysning i sin Haand, skulde ville mene, at det ikke vedkommer Bølgene, hvorledes den Repræsentant skal se ud, som de ville have til at varetage deres Interesser, og naar man taler saa meget om, at det ikke var Svar paa, hvad man spurgt om o. s. v., o. s. v., saa er det jo den simpleste Ting af Verden at sige: Spørg igjen, maaske det saa gaar bedre. Naar man tror, at den 25de April var en Misfor-

staaelse, hvorfor da ikke klare sig denne Misforstaaelse ved at spørge paany? Men Alt dette er efter min Mening kun Undskyldninger af den Art, jeg ikke nærmere skal karakterisere; efter disse Udtalelser kom først Hovedpaastanden, og det er den: Folkethinget kunne vi ikke tage Hensyn til med Hensyn til vort Forblivende eller Ikke-Forblivende, Landsstinget er lige saa fuldt Folkerepresentation som Folkethinget; kun naar det — det er ikke sagt, men det ligger deri — kun naar det stemmer for, at vi skulle gaa, saa gaa vi. Det er nemt forklaret, men jeg siger, at det er bedst at udtale det rent og tydeligt: Den almindelige Valgret har væsentlig ingen Betydning for den meget ærede Conseilspresident, men den privilegerede Valgret, hvorefter en Del af Landsstinget er sammensat, og som i Forening med de Kongevalgte udgjøre det overveiede Flertal, det er denne privilegerede Valgret, der er væsentlig for os, er det Bestemmende. Men er det saa, og jeg kan ikke skjønne rettere, end at det er saa, efter den ærede Conseilspresident's Udtalelse og Forklaring, og er det den samme Tankegang, der, om end i lidt svagere Toner, har lydt igennem hos de Mænd, der have forsøgt paa at forsvare det ærede Ministerium, saa ligger det jo meget klart for, at det, man vil, er at flytte Grundlaget for vort politiske Liv, nemlig hele det politiske myndige Folk, bestaaende af enhver selvstændig, uberygget Mand paa over 30 Aar, flytte det politiske Lyngdepunkt fra dette Grundlag over paa Grundlaget af 1000 privilegerede Bølgere i Samsundet tilligemed nogle af de Høistbøttede i Kjøbstæderne. Vi skulde fra 1849—1876 være naaede saa vidt, vi skulde være komne i den Grad bort fra Frederik den Syvendes Grundlov og fra de Grundfæstninger, som den Gang hævdedes af den nuværende Regjering's Tilhængere her, at det er det Samme, om saa de 999 pro Mille af Befolkningen have en eller anden Indsigt, Mening eller Opfattelse af, hvad der tjener Folk og Land; saalange 1 pro Mille Høistbøttede, som har privilegeret Valgret i Forbindelse med nogle Høistbøttede fra Kjøbstæderne, gennem deres Repræsentanter have en anden Indsigt, vil ingen anden Indsigt komme til at præge sig i Styrelsen og Lovgivningen her i Landet. Det er den rene Konsekvens af den ærede Conseilspresident's Stilling, men saa er det ogsaa klart, hvad der ligger for, thi skal det blive Lov, have vi vel Grundloven paa Papiret, men saa er der ikke Noget tilbage af den i Virkeligheden. Men ligesaa vist som jeg indrømmer, hvad der blev nævnt iqaar, at det bliver til den Samsundsreds' egen Skade, at man har søgt at stille Sagen paa den Maade paa Spidsen — som der den Gang blev yttret — filltet det saa tydeligt og klart frem, hvad det egentlig er, den nuværende Situation vilde føre til, nemlig til et Herremandsvælde heri Landet, hvis Reaktionen maatte raade, ligesaa vist er det min Overbevisning, at, i samme Grad som